

VILKA LITAR PÅ VÅRA SAMHÄLLSINSTITUTIONER OCH VARFÖR?

Många verkar tro att förtroendet för samhällsinstitutioner sjunker

- Forskning har också visat att förtroendet för institutioner i andra länder sjunker
- Men så är inte fallet i Sverige
- Med SOM-data kan vi studera skillnader mellan individer och mellan institutioner

< Tråd

PJ Anders Linder
@pjaxess

Tänk om man kunde lita på Polisen som på poliserna.

9:45 em · 21 jan. 2023 · 21,4 tn visningar

1 Retweet 47 gilla-markeringar

NYHETER24 NYHETER NÖJE SPORT TV PREMIUM Logga in

DEBATT / DEBATT

Kan vi verkligen lita på svenska medier?

DEBATT REDAKTÖR

Publicerades: 3 Jun 2016, 09:43

AFTONBLADET MÅNDAG 27 MARS 2023
Dagens namn: Rudolf, Ralf

Lena Mellin

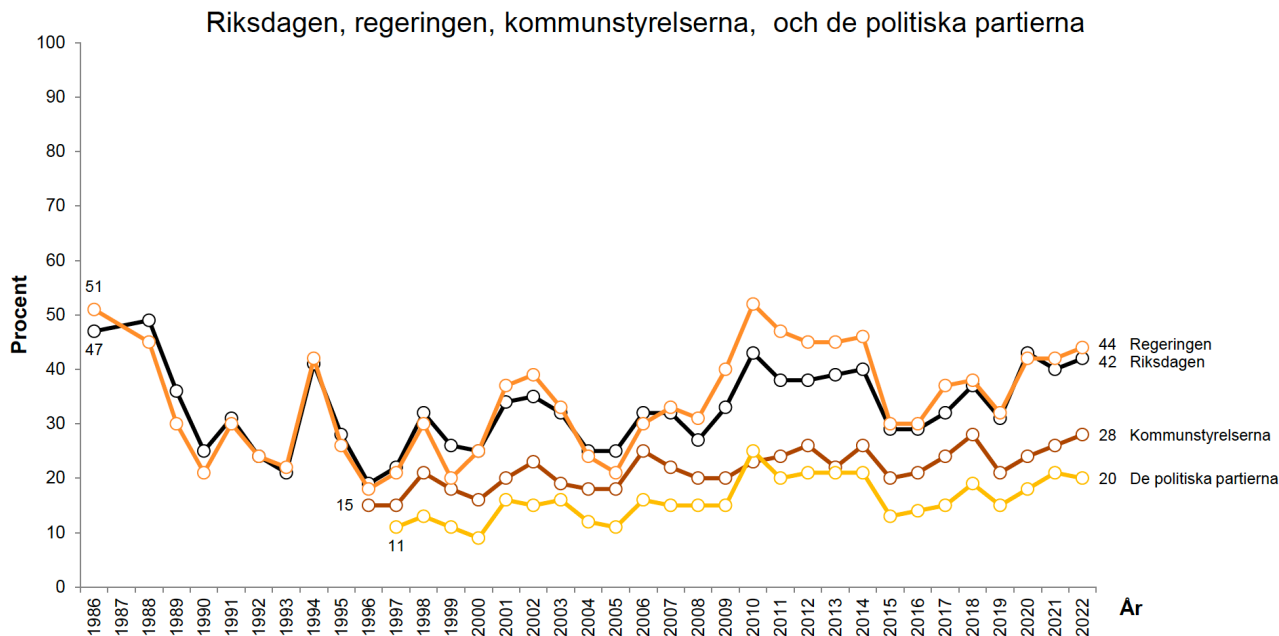
Vi måste kunna lita på polisen

PUBLICERAD: 22 NOVEMBER 2001 | UPPDATERAD: 9 MARS 2011

Tomas Karlsson
När du drabbas av brott ska du kunna lita på Polisen

1 mars 2023 11:00

Men förtroende för de flesta samhällsinstitutioner har *inte* sjunkit de senaste åren

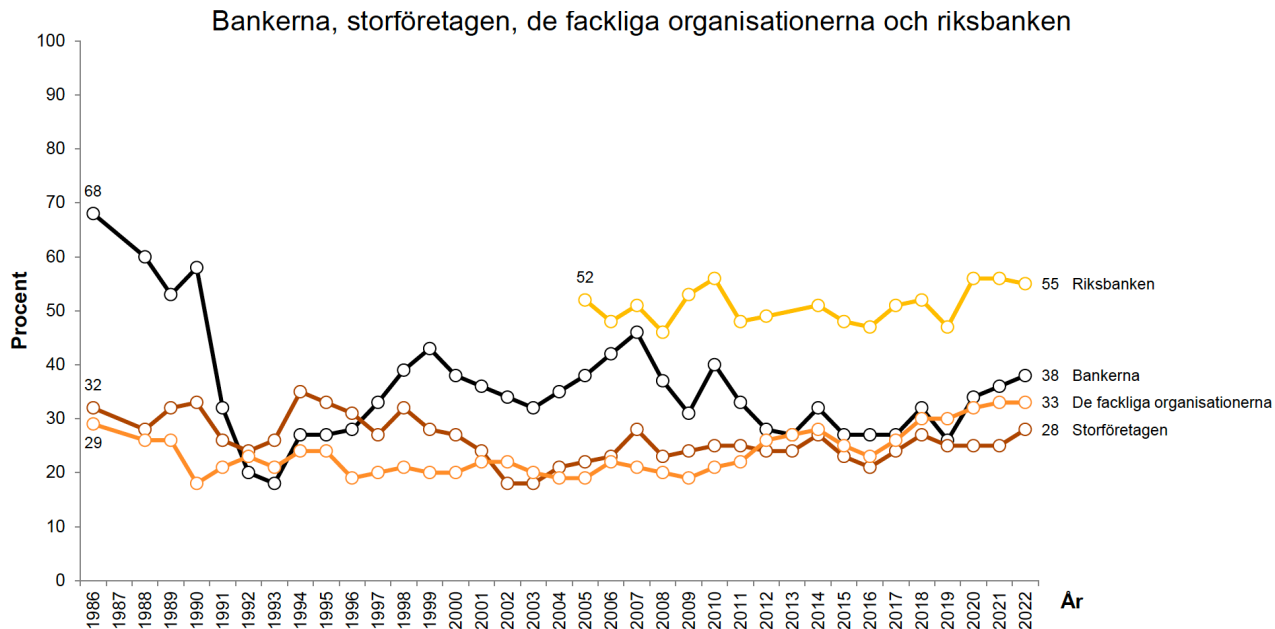

Kommentar: Svarsalternativen är "mycket stort förtroende"; "ganska stort förtroende"; "varken stort eller litet förtroende"; "ganska litet förtroende" samt "mycket litet förtroende". Resultaten avser andel som svarat "mycket" eller "ganska stort förtroende". Procentbasen utgörs av dem som besvarat respektive fråga.

Frågeformulering: "Hur stort förtroende har du för det sätt på vilket följande institutioner och grupper sköter sitt arbete?"

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1986–2022

Förtroende för bankerna har fluktuerat mest av alla samhällsinstitutioner över tid

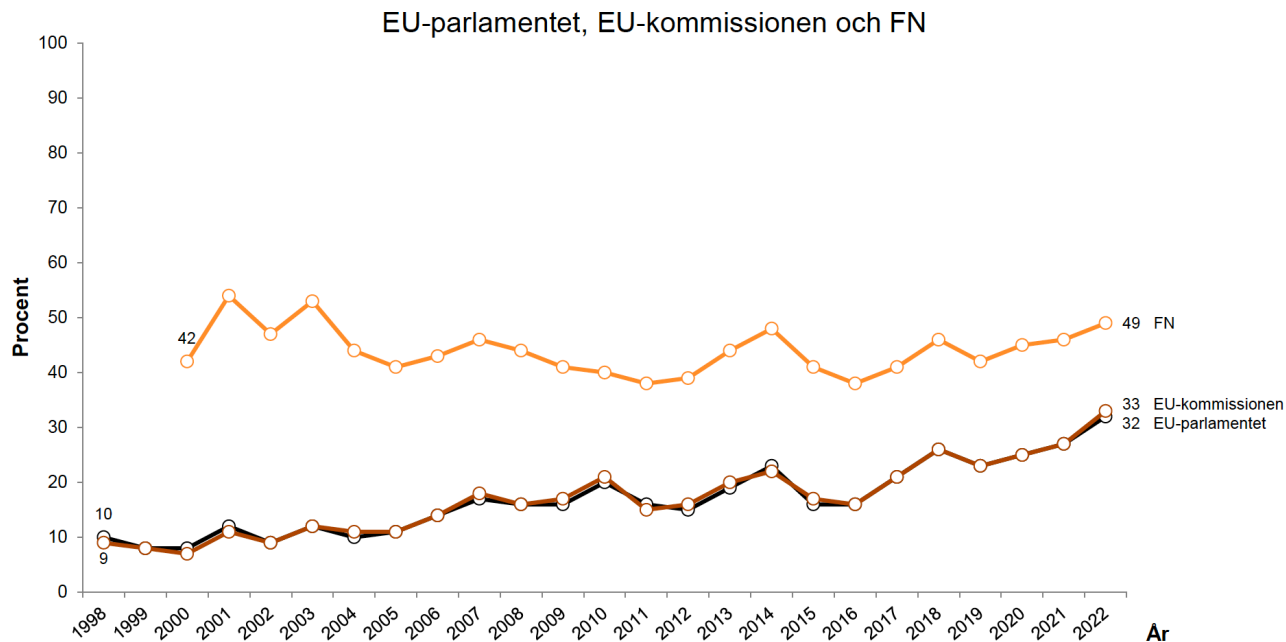

Kommentar: Svartalternativen är "mycket stort förtroende"; "ganska stort förtroende"; "varken stort eller litet förtroende"; "ganska litet förtroende" samt "mycket litet förtroende". Resultaten avser andel som svarat "mycket" eller "ganska stort förtroende". Procentbasen utgörs av dem som besvarat respektive fråga.

Frågeformulering: "Hur stort förtroende har du för det sätt på vilket följande institutioner och grupper sköter sitt arbete?"

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1986–2022

Förtroendet för EU-parlamentet och EU-kommissionen har sakta ökat över tid

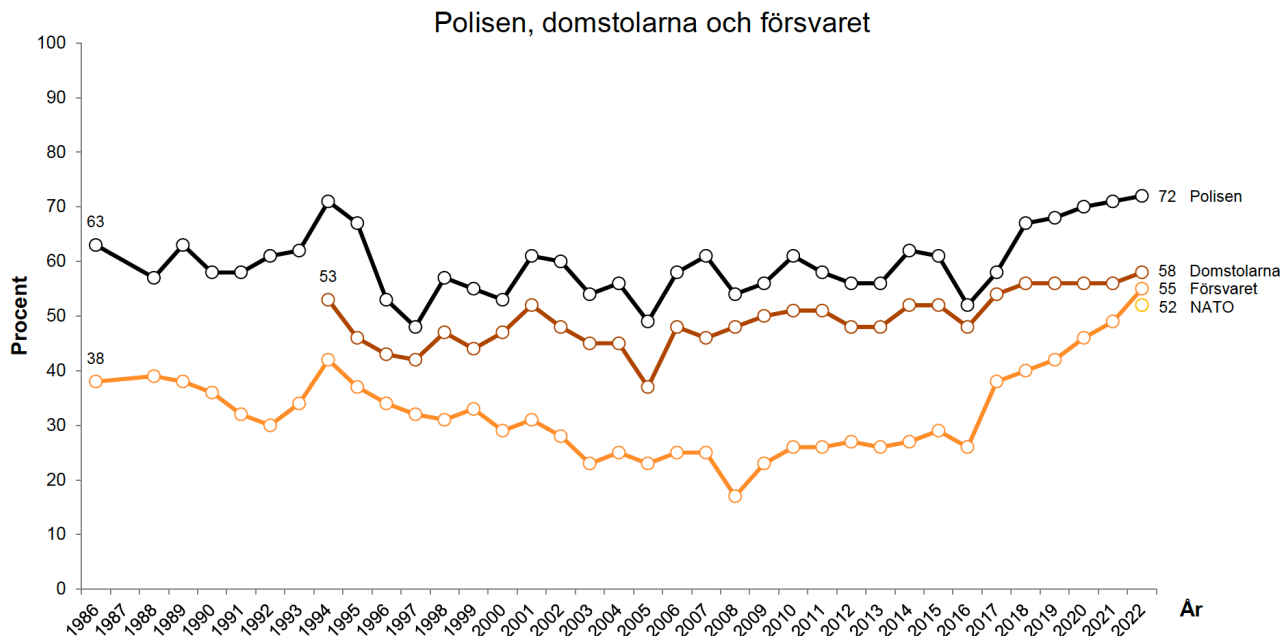

Kommentar: Svarsalternativen är "mycket stort förtroende"; "ganska stort förtroende"; "varken stort eller litet förtroende"; "ganska litet förtroende" samt "mycket litet förtroende". Resultaten avser andel som svarat "mycket" eller "ganska stort förtroende". Procentbasen utgörs av dem som besvarat respektive fråga.

Frågeformulering: "Hur stort förtroende har du för det sätt på vilket följande institutioner och grupper sköter sitt arbete?"

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1998–2022

Brottslighet och säkerhet är högt på agendan och förtroendet för polisen och försvaret fortsatt stigande

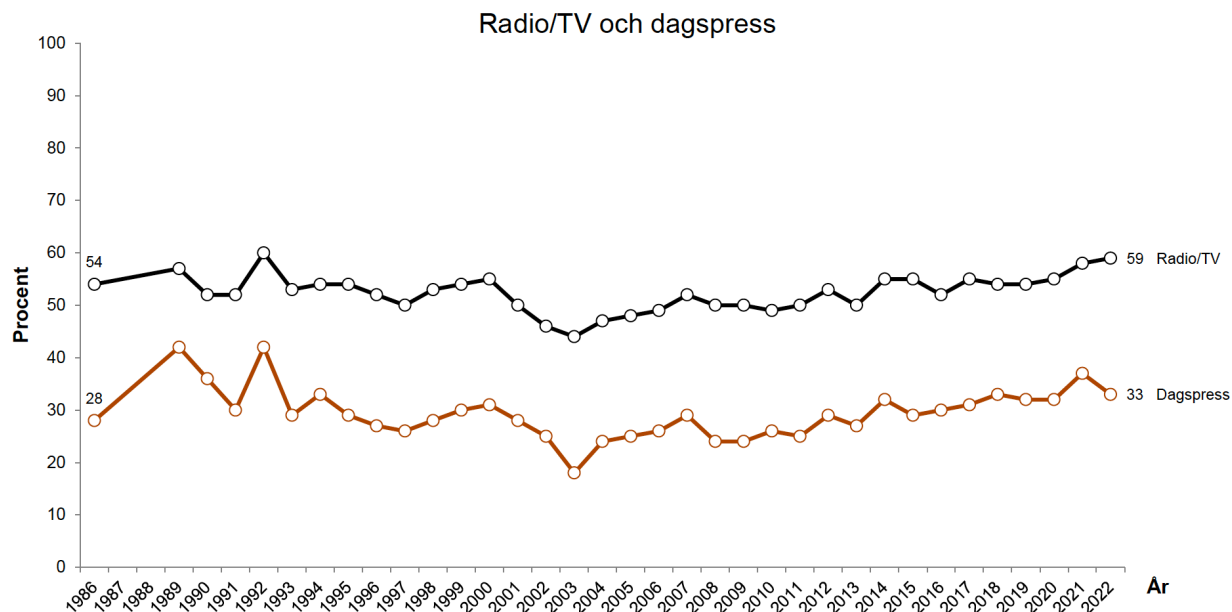

Kommentar: Svarsalternativen är "mycket stort förtroende"; "ganska stort förtroende"; "varken stort eller litet förtroende"; "ganska litet förtroende" samt "mycket litet förtroende". Resultaten avser andel som svarat "mycket" eller "ganska stort förtroende". Procentbasen utgörs av dem som besvarat respektive fråga.

Frågeformulering: "Hur stort förtroende har du för det sätt på vilket följande institutioner och grupper sköter sitt arbete?"

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1986–2022

Trots kritiken i samhällsdebatten är förtroendet för media förvånansvärt stabilt

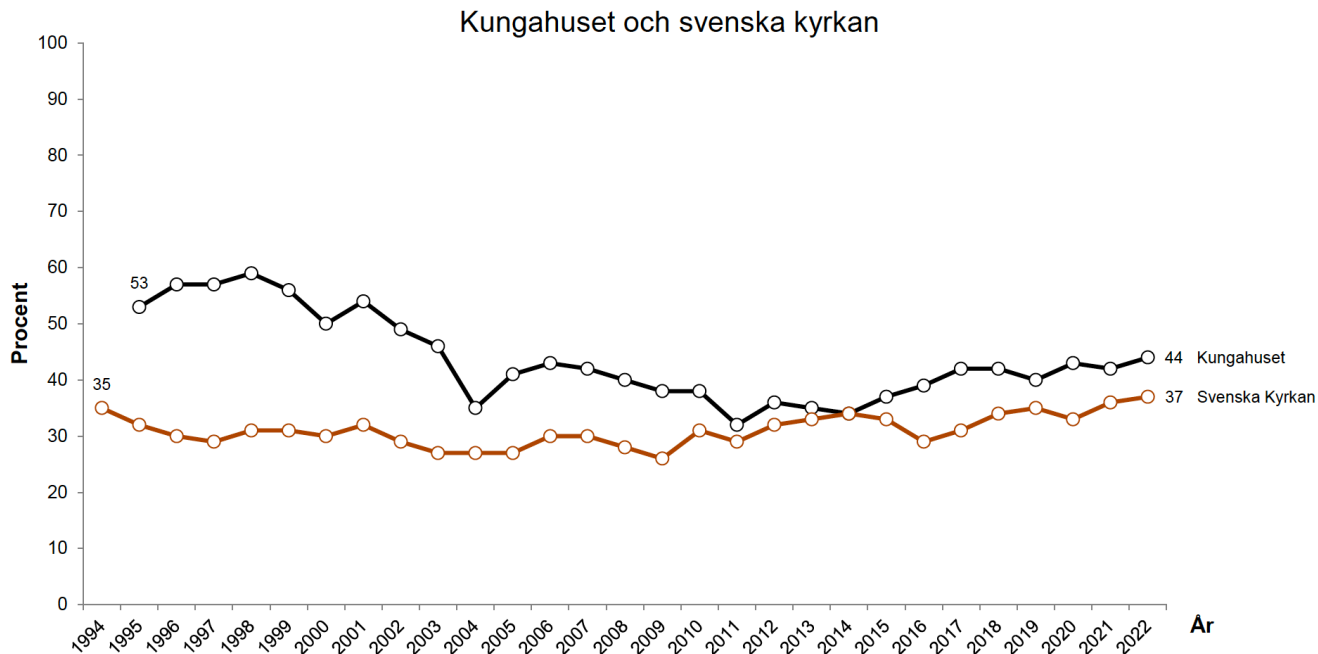

Kommentar: Svarsalternativen är "mycket stort förtroende"; "ganska stort förtroende"; "varken stort eller litet förtroende"; "ganska litet förtroende" samt "mycket litet förtroende". Resultaten avser andel som svarat "mycket" eller "ganska stort förtroende". Procentbasen utgörs av dem som besvarat respektive fråga.

Frågeformulering: "Hur stort förtroende har du för det sätt på vilket följande institutioner och grupper sköter sitt arbete?"

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1986–2022

Förtroendet för Svenska kyrkan och kungahuset har också varit stabilt de senaste åren

Kommentar: Svarsalternativen är "mycket stort förtroende"; "ganska stort förtroende"; "varken stort eller litet förtroende"; "ganska litet förtroende" samt "mycket litet förtroende". Resultaten avser andel som svarat "mycket" eller "ganska stort förtroende". Procentbasen utgår av dem som besvarat respektive fråga.

Frågeformulering: "Hur stort förtroende har du för det sätt på vilket följande institutioner och grupper sköter sitt arbete?"

Källa: Den nationella SOM-undersökningen 1994–2022

Förtroende för samhällsinstitutioner är “klistret” som förenar en demokrati

- Förtroende leder till ökat politiskt deltagande genom kritiska samhällsmedborgare eller moral
- Förtroende är kopplat till högre BNP, mindre korruption, fler som betalar skatt och följer regler.
- I idealfallet reflekterar förtroendet hur väl en myndighet presterar.
- Som samhälle vill vi att förtroendet inte ska fluktuera för mycket, men samtidigt visa ett sant förhållande

Det finns många intressanta skillnader mellan individer

- Det finns skillnader i förtroende kopplat till demografiska faktorer
- Genus
- Ålder
- Utbildning
- Men även politisk tillhörighet påverkar vilka myndigheter individer litar på.

Finns det systematiska skillnader i förtroende som inte kan kopplas till politik eller demografi?

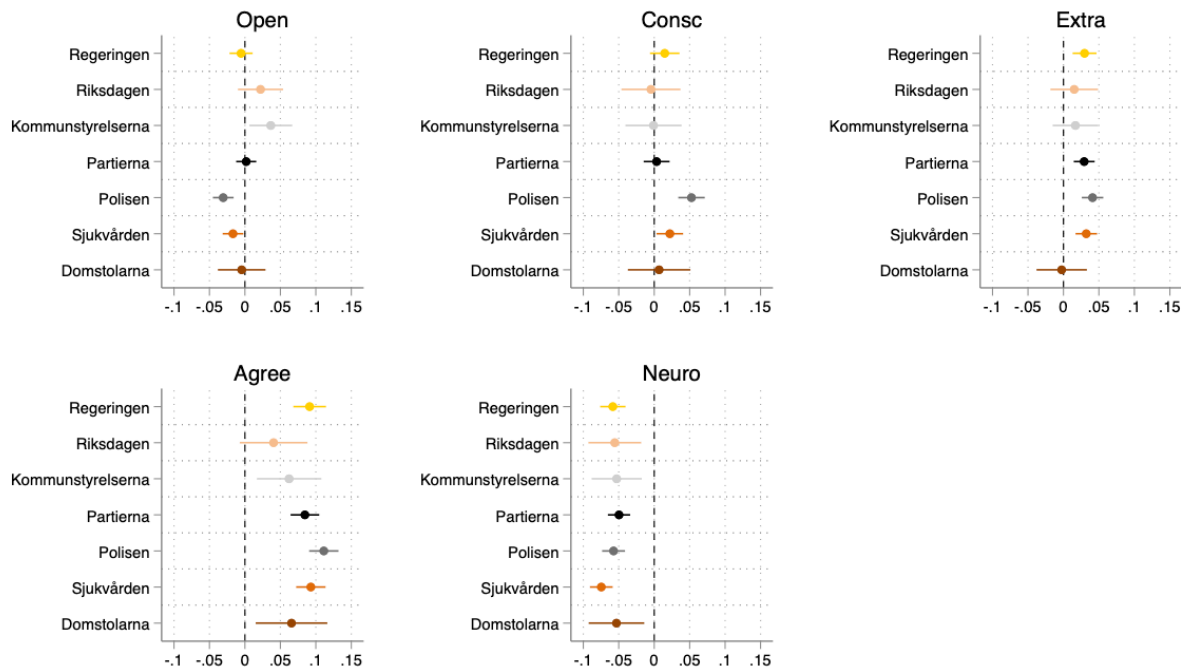

Kan personlighetstyper förklara varför individers förtroende skiljer sig åt?

- Personlighet är stabilt över en livstid och påverkar tankar, känslor och beteende.

Personer med olika personlighetstyper litar på olika institutioner

Kommentarer: OLS regressionskoefficienter med kontroll för personlighetsdrag, ålder, kön och undersökning. Data från den nationella SOM-undersökningen 2013, 2014, 2017 och 2018.

Slutsatser

- Vi litar olika mycket på olika institutioner.
- Förtroende beror hur institutioner presterar.
- Förtroendet för olika institutioner beror på politiska och demografiska faktorer
- Men individers personlighetsdrag påverkar också vilka institutioner individer litar på